

Belányi Laci bácsi a tanárunk és barátunk maradt egy életen át

Megcsörrent a telefonom és egy ismerős hang szólt bele. Icuka hívott és Belányi Lászlóné névvel keresett. Rosszat sejtően nyugtattam meg, hogy az vagyok, akit keres.

Laci bácsi, több generációnyi váci Gépiparis diák számára *Belányi Tanár Úr*, 2014. február 23-án elhunyt. ***Belányi László (1930. augusztus 16. - 2014. február 23.)***

Belányi Tanár Úr, évtizedeken keresztül, szinte minden diákjának a szeretett Laci bácsi, a barátságosság, emberség, a tantárgyát sikerélményeken keresztül tanító, kiváló műszaki tanár, sokaknak az örökös barát volt. Villamos mérések oktató laboratóriumát alakította ki és oktatta a mérési gyakorlatokat, önálló munkákon keresztül. Türelemmel, szeretettel, bátorítva, mindenkit elvezetve a sikeres befejezésig. Az iskola neve váci Löwy Sándor Általános Gépipari Technikum, majd Szakközépiskola, később – köztisztviselői állásánál tanárunkról elnevezve – Boronkay György Műszaki Középiskola és Gimnázium, Vác.

Laci bácsi – nehéz életútja ellenére, vagy talán éppen azért – az élni akarást, az életcél és életöröm megtalálását, egymás megbecsülését és a megalapozott önbecsülést nevelte és erősítette meg diákjaiban. Ehhez sugárzott róla a szeretet és az a megelőlegezett bizalom az önmagukban bizonytalan kamaszok iránt, ami kiváltja a kötelességtudatot, az emberi és szakmai tisztességet. Hogyan lehet ezt elérni és négy évtized múltán is mércének tekinteni? *Példamutatással.*

Belányi Tanár Úr tudta, hogy az esetlen kamasz élete érzelmileg meghatározó szakaszában, követhető, felnőtt mintákat keres. Közben tanulja a tantárgyakat, végzi az iskolát és állítólag ezzel az életre készül. Ez így nehezen érzékelhető. Szeretne valamilyen lenni, aki érti a dolgát, sokan tisztelik és szeretik. És még „jó fej”, aki a kötelezőn túl több dologhoz is ért, sportos, sokoldalú, közvetlen mindezek mellett „laza”, semmit sem erőltet. Ilyen volt a *mi Laci bácsink, aki úgy nevelt, hogy észre sem vettük mikor teszi. Partnerként* kezelte a gyereket, de nem leereszkedően. Erre vágyik a legjobban a kamasz, hogy elfogadják. Erre vágyunk egész életünkben, hogy valaki meglássa bennünk a jót, azt megerősítse, elfogadja és, ha lehet, viszonzza. Mert a szeretet nem kevesebb, hanem több lesz azáltal, hogy bőségesen adunk belőle. Laci bácsi évtizedeken keresztül adta a szeretetet és sokszorosan visszakapta. Sokunknak nem csupán tanár és szakember minta volt, hanem a szeretnivaló jó ember, a férfiminta, többeknek közvetlen apaminta. Állandó meghívottja volt az osztálykirándulásoknak, táboroknak. Gyakorlott énekesként, gyönyörű tenor hangján olyan élményt nyújtott hallgatóságának, amiben kevés gyereknek volt része azelőtt. Máskor zenélt. Amikor valaki megnyeri személyiségével a környezetét, hiteles a rábízott emberek előtt, isszák a szavát, várják az életbölcseseit. Versengtek érte az osztályok, hogy kivel menjen kirándulni. Szerencsére nekünk osztályfőnök-helyettesünk volt.

Mint háborús gyerek, mesélt a háborúban tapasztaltokról és az azutáni időkről. Mi a háború után egy évtizeddel születtünk. Az ő előadásában kalandnak és bátor csínytevésnek gondoltuk életveszélyes élményeit. Elmesélte, hogy a háború alatt és utána kortársaival csapatostól jártak kíváncsiskodni a városban és környékén. Máskor egyedül kockáztatta az életét, hogy élelemhez jusson a családjá. A háborúban elvadult kamasz társaival is meg kellett harcolnia időnként. Azt is elmondta, hogy a háború végén egy templomtoronyból lelőtték az utcán keresztülmenő civil édesapját. Azt pedig ma, negyvenhárom év múlva tudtam meg a feleségétől, hogy a tizenöt éves fiúnak lett a feladata eltartani magát és édesanyját. Ezt úgy tehette meg, hogy idősebbnek mondta magát a pesti gyárban, hogy felvegyék. Lakatosműhelyben dolgozott.

Ebből a fiúból lett kiváló sportoló súlyemelésben, atlétikában, birkózásban, ökölvívásban stb. Énekelt felnőtt énekkarban, volt szólóénekes. Elit katona volt a repülősofőrknél. Közben szakmát tanult, ahol lehetett. A váci cementgyár (DCM, Dunai Cement és Mészmu) felszerelésében és üzemeltetésében már villamos szakemberként, technikusként vett részt.

A középiskolai villamos mérések oktatását pedig gyakorlati tapasztalatokkal vállalta. Közben pedagógiát, pszichológiát tanult, képezte magát a szakmában. Középkorú felnőttként, munka és család mellett végezte el kiválóan a budapesti Kandó Kálmán Villamosipari Műszaki Főiskolát. Nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy a romokban álló, szegénységgel küzdő országban lehetőségek híján, munka mellett kellett felépíteni magukat az akkori igyekvő fiataloknak. Céltudatosságot, kitartást lehetett tőlük tanulni. Az országnak égető szüksége volt a minél előbb hadra fogható szakemberekre, akik megfeszített erővel dolgoztak az élet beindításáért, felépítéséért. Az idősebb korosztályból sokan a háború áldozatai lettek. Laci bácsinak több újítása is volt. A szellemi-, érzelmi-, szociális intelligenciája mellett magas volt a műszaki intelligenciája. Neki nagy szabadságot adott a kreativitása, a magabiztos műszaki gondolkodóképesége. Az a hit, hogy képes vagyok rá és te is képes vagy megtalálni a megoldást.

A műszaki tárgyakat érteni kell és nem betanulni. Ezért tervezte, építette, fejlesztette a mérőpultját, amin sokan tanultunk. A műszaki intelligencia kifejlesztése volt *Boronkay György* mérnök tanár úrnál, a korábbi tervezőmérnökknél, volt iskolaigazgatónál is a kiemelt szempont.

A természettudományos és a műszaki tantárgy a gyerek számára a hétköznapi fogalmaktól elvont és ijesztő. Nehéz kötni valamihez. Milyen szerencsések voltunk mi, hogy találkoztunk a jó humorú, kedves Belányi Tanár Úrral és eszünkbe sem jutott megjedni a tantárgyától. Látszott rajta, hogy nem kell itt félni, érdekes dolgokat fogunk tapasztalni. Nála nincs „béna”.

Milyen messzire kihat a jó pedagógus! Harminc évvel utánam, a pesti gimnáziumban a régi iskolám növendéke, egy Ujvári István, Belányi László stb. tanítvány szerettette meg a matematikát a fiunkkal és ma már nemzetközi szinten dolgozik az informatikai és matematikai tudásával. De itt nem ért véget kapcsolatunk Belányi Laci bácsival. Felnőttként, érettségi találkozón találkozáskor, már többünkkel tegeződve beszélgettünk az éppen aktuális dolgainkról, amit ő számon tartott. Elgondolkodott rajta és tanácsot adott ott helyben, gyakran telefonon. Sokunkat segített át kisebb-nagyobb válságokon, ami akkor, annak az embernek a kapaszkodót, a reményt jelentette. Máskor kiterjedt kapcsolatrendszerével segített. Nekem harminc évvel az érettségi után, a kibírhatatlannak és kezelhetetlennek érzett labirintusból való kivezetést jelentette Laci bácsi többszöri telefonálása és a személyes beszélgetéseink. Ő is átment nehéz élethelyzeteken és volt tapasztalata a kilábalásban. Szerette és büszke volt fiára az első házasságából, tisztelte a volt feleségét. Boldogan élt második házasságában az ő Icuájával és örömmel beszélt a két lányáról, akiket szintén nagyon szeretett. Mindenkinek a saját élete harmóniájával próbált példát adni a kiegyensúlyozott családi életre. Teljes életet élt, közösséget teremtett.

Igen! A *harmónia*. Ez az a fogalom, ami hatott a vele kapcsolatba kerülő emberekre. Mi szükséges a harmónia megtalálásához? Mit tanulhattunk kedves tanárunktól? Azt, hogy minden helyzetben talált valami szépet és megnyugtatót az életben. Nem szenvedett erejét meghaladó nagyra vágyásban, nem gyötörte irigység. El tudta helyezni magát a világ rendjében és elfogadva a megtalált helyét, ott próbált minél jobb lenni. De nem a korunkra jellemző beteges énközpontúsággal. Örömet lelte abban, ha megoszthatta a tudását. Ha „csak” az *értelmes életfelfogást* tanította volna – ahogy tanította fiatalnak és öregedőnek – már megtette a magáét.

Ma ezt *pozitív életfelfogásként* tanítják, mások a keleti filozófiákból merítenek. Laci bácsinak volt egy *emberi teljesítményen nyugvó értékrendje*. Amikor idegileg túlhajsztoltan meglátogattuk a lakásukon, azt tanácsolta, hogy most menjünk el a hegyekbe a gyerekekkel „pókokat etetni”. Valószínű, hogy a tehetséges és intelligens ember képes a harmóniához szükséges *arányokat* beállítani és ha kell, váltani is tud. A nyugdíjas korhoz közeledve saját technológiát fejlesztett ki bőrdomborításra. Kemény munkával, óriási türelemmel, művészi bőrdomborműveket készített, amelyekkel Magyarországon és több külföldi kiállításon komoly elismertséget szerzett művészetének. Ezt is nagy odaadással csinálta, fejlesztette. Örömmel megmutatta, idővel elismerték művészetnek a műveit, de szerény maradt. Egyre többen keresték Belányi László „bőrképeit”. Évek után, egy betegség miatt nem tudta folytatni a művészi alkotást.

A sokoldalú, tehetséges, született váci polgár 2001-ben megkapta a várostól a „*Pro Urbe*” elismerést. Hármunkat hívott meg az ünnepségre. Abból a sokból. Már nem emlékszem az indoklásra. Összezavarodott világunkban én a követendő emberi példát emelném ki. *Ő az a férfi volt, aki nehéz korokban, hátrányos helyzetben is megállta a helyét, ember tudott maradni, ki tudta fejteni a tehetségét, mintát tudott adni és megsokszorozta a szeretetet.* Sokan szeretnék ezt az utat bejárni. Köszönjük Laci bácsi mindazt, amit tőled és általad kaptunk!

2014. március 03. (egyik volt diákod), vagy

Turcsán Mihály (1972.) és a többi tisztelőd